

imaš posestva brez gozdov, toliko živine si smeš obdržati. Tukajšnji revizitor namreč pravi, da ima nalogo od okrajnega glavarstva, na pet orlov posestva pustiti samo eno kravo. Med obdelovanjem zemljišč v ravninah s prhko zemljo in v bregovih s težko zemljo je velika razlika. Zato pa so ljudje z lahkim obdelovanjem in dobrimi njivami bolj nagnjeni na enkratno oddajo in določitev žita, dočim so posestniki, ki imajo slabo zemljo, bolj za stari način rekviriranja.

Sploh pa ponavljam še enkrat: Ta reč je neizpeljiva in naravnost nemogoča, če bi se oddaja žita zahtevala od vseh njiv, katere: 1. služijo drugim nasadom ali vrstam pridelkov, n. pr. od nekdanjih njiv, ki so sedaj spremenjene v pašnike, travnike, deteljiska. 2. Če se obenem strogo ne določi ključ oddaje živine in določi živina, katera se na kmetem posestvu ne sme rekquirirati. Če se bomo na eni strani zavezali oddati toliko in toliko žita, na drugi strani pa nam poberejo vso živino, potem smo izgubljeni. To je ravnotako, kakor če bi se od tistega, ki nima krave, zahtevala oddaja mleka.

F. V., kmet iz ptujskega okr.

Kmetske žene iz ptujske okolice nam pišejo: Dovolite, da se tudi kmetske žene in dekleta izrazimo o novem načinu rekvizicije žita: Naša občina se že lahko zaveže, koliko bo oddala žita, če nam država jamči, da se bo tudi toliko pridelalo, kakor ona računa. Naj skrbijo gospodje, da ne bo mraza, toče, suše, pa tudi ne preveč dežja. Ali mislijo napraviti iz njiv tovarne? V tovarnah se lahko določi, koliko se česa lahko izdela, če se ne pokvari stroji ali če se ne priglodi kaka druga zapreka. Kakšno veselje imamo letos, ko nam vse poberejo, do setve in živinoreje, o tem pa drugokrat.

Cirilova.

Najprvo travnik, potem vole in vzdrževalnino.

Predstavite si sledečo kolobocijo:

Nekemu gospodarju so vojaki-trenarji popasli travnik ali pa so ga pohodili zrakoplovci, ali pa je radi silne suše lanskega leta pridelal malo sena. A kaj potem? Rekel boš: Kupi naj si sena drugod, oziroma, ker je sedaj vso preskrbo vzela v roke vlada, naj pomaga tudi vlada in mu nakaže sena od drugod!

Cisto napačno!

Reče se: ti imaš dva vola. Ker ju nimaš s čim krmili, ti vzamemo vola za vojaščino. Dobil je zanj lepo plačo v bankovcih. Kaj s papirjem? Jesti ga ne more, kupiti zanj ničesar, hoče ga shraniti, da si o priliki, če ne poprej, ko bo kogec vojne, kupi druga vola. Gospodar je domoljuben človek, torej da denar za vojno posojilo. Sedaj pa pride davkar in reče: ti si prodal vola, plačaš davek od vojnih dobičkov, imel si osebni dohodek, plačaš osebno dohodnino. Mož

Zakaj jih ni k nam nazaj?"

"Več očetov", pravi mati,

"K nam nazaj nikdar ne bo,

V grobu, v poteptani trati,

Ze počiva njih telo" ...

Versko oduševljenje veje iz „Prošnje k Brezmadežni“, iz „Romarske“ in „Na vernih duš dan.“ Izvirne so misli v pesmi „Gođci svetovnega plesa“ in enako v drugih. Pesnik misli, ima bujno domišljijo, in ume svoje občutke izraziti v gladkih, lepo donečih in priključljivih kiticah.

Sedaj je izdal Matija Belec drugi zvezek svojih pesmi pod naslovom „Pevajoči slavec.“ Obsega 30 pesmi. Snov je povsod resna in podučna. Oblika lepa — vsa čast samouku, ki ni nikakih višjih šol obiskoval, a vendar narodni jezik tako lepo obvlada. Pristno narodni duh zveni iz marsikaterih pesmi:

Pozdravljam te, slovenski kraj,
Planina, dol in plan!
Sam Bog ti mnogo sreče da
V mogočno tvojo ilan! ...
Slovenstvo vso
Pozdravljeno
Si mi na vekomaj!

Ljudstvu bo posebno gotovo ugajala „Beračeva smrt.“ Lep nauk je v zadnji kitici:

Pošteno življenje leskeče
Se lepše, kot čisto zlato;
V krivicah pa malo je sreče
In tudi nikdar je ne bo.

V posebnih pesnih opisuje pesnik življenje in smrt četirih oseb: župnika g. Voduška, Fr. Ciglarja, J. Mariniča in mlade žene Terezije Pukšić. Da bodo te pesmi vsi, ki so pokojne poznali, s solzami brali, smo prepričani.

Nadarjeni pevec, le vrlo naprej! Slovensko ljudstvo ti bo hvaležno za pesmi, ki mu jih zapoješ v poduk in zabavo.

Prof. dr. An. Medved.

dobi predpisano tako svoto, da se mu dela kar temno pred očmi.

A še ni konec.

Naenkrat dobi od vzdrževalne komisije listek papirja: Ker plačuješ tako veliko osebno dohodnino, si bogat človek in se ti odtegne vzdrževalnina po vpolcanem sinu!

Torej: ker so mu uničili travnik, so mu vzeli vzeli živino, ker so vzeli živino, mora plačati davek ker plačuje davek, se mu odtegne vzdrževalnina po svojem sinu!

Pa nikakor ne misli, da je to bajka ali smešnica. Taki in podobni slučaji se dogajajo v naši dolini dan na dan.

„Jugoslovan.“

Slovensko ženstvo in Jugoslavija

Ze četrto leto razsaja grozota vojne v vsej Evropi, katero prav posebno čutimo mi Slovenci. Zakaj? Ker se je pri nas vojnim grozotam pridružila krivica in nezaslišano zatiranje našega naroda. S poznanji more vsakdo, da je bil zares dozdaj najbolj zaničevan, teptan in osužnjen ravno zvest slovenski narod, dasiravno je tekom cele vojne in že prej prinašal velike žrtve in še mnogo več kot drugi narodi na oltar domovine. Krivico in zatiranje je dozdaj prenašal naš rod mirno in vdano, a zdaj čutimo vsi da je izplačana visoka cena, s katero smo vedno želeli odkupiti naš narod suženjstva. Odslej se damo voditi le Bogu in našemu ljudomilemu vladarju Karlu ter nočemo več nadzorstva nemških valpetov in vsenemške nadprave. Biti hočemo prosti tujeje jarma, sami hočemo gospodariti na svoji zemlji, ljubiti se bratsko med seboj, imeti enake pravice in vedno vdano služiti le slavni habsburški vladarjem. Ali ni to plemenita ideja v blagor vsemu našemu narodu?

Blaga slovenska žena! Ko ti je odhajal mož, krčilo se ti je srce od prevelike bolesti in gorke solze so razodevale tvojo notranjo muko; ko si potem čez nekaj mesecev zvedela, da se ne vrne nikdar, da je dal življenje za cesarja in domovino, si se revica pač zgrudila v največjo žalost in vzbudila te je le skrb in dolžnost do tvojih ljubih otročičev. Morala si se tudi z junaško silo neustrašljivo sama oprijeti vsega težkega dela v prid svojcem in vsega gospodarstva. Trudiš se od zore do mraka, da pripraviš živež domačim in drugim, in tvoje srce goji le edino željo, da bi zasijala boljša bodočnost vsaj tvojim otrokom. Tvoj mož je dal življenje in ti si darovala trpljenje za domovino, torej tudi ti si pomagala odkupiti slovensko zemljo, zato pa sedaj odločno s svojo žuljavo roko podpiši majniško deklaracijo Jugoslovanskega kluba in zasigurai s tem svojemu otroku, da bo na lastni zemlji svoj gospod. Edino v tem je zadoščenje za tvoje neznosno trpljenje.

Zlata mati! Ko si ob slovesu blagoslovlila sina, ti je trepetala roka in nikdo te ne more razumeti, kaj je čutilo tedaj tvoje materino srce. Vedno in povsod so ga spremljale tvoje misli; v duhu si ga gledala, kako je bil zmučen do smrti, lačen, bled, suh, poln prahu in v vedni smrtni nevarnosti. Vse to si čutila, trpela z njim, slednjič si pa zvedela: tam in tam je poskropila njegova srčna kri bojno polje in dal je svoje življenje za dom. Nepopisna bridkost je napolnjevala tvojo dušo in nihče ti ni mogel potolažiti. Oh, draga mamica, glej, to trpljenje je bilo tvoja bridka dolžnost, in za to imaš prav posebno pravico glasovati za bodočo Jugoslavijo, katera je odkupljena tudi s krvjo tvojega sina in s tvojimi bridkimi solzami.

Ljubljena sestrice! Objela si brata, dan na dan si se ga spominjala in gorke vzdihne v solzah pošljala k Bogu. Kako zelo si ga pogrešala pri vsakem ovojem podjetju, kjer ti je bil on vedno moder svetovalec. Upala si na srečno vrnitev, a Bog je sklenil drugače. Ko se mu je zasadi bajonet v prsa in je zazevala globoka rana, ti je zadnjikrat zaklical in svetloval: Podpiši deklaracijo jugoslovansko, saj imaš za to veliko pravico; s tem tudi izpolniš mojo oporoko. Samo v ustanovitvi Jugoslavije bo zasijal trajen mir in posušili se bodo potoki krvi in solza.

Slovenka, poštena nevesta! Nešetokrat si drhtela v molitvi: Marija, varuj in brani ga! Imela si lep načrt za svoje prihodnje srečne dneve. Prišlo je pa drugače, vse tvoje nade so se spremenile v tugo in žalost. Vse ti je jasno in ostane zapisano tvoj živ dan v tvoje boleče srce. Sprejela si le kratko obvestilo, da ga je ubila sovražna granata, pokopan je v tuji zemlji, žrtev za domovino. Sveto pa ti je načelo tvojega ženina, sveta njegova ideja, za katero je živel in umrl: Samostojna jugoslovanska domovina.

Torej, junaške Slovenke, priborile smo si že v polni meri s svojim trpljenjem in s svojimi žrtvami največje pravice za srečno, svobodno, narodno bodočnost. Pogumno naprej! Bog bo pomagal! Živela Jugoslavija!

Pohorska Jugoslovanka.

Pripravite nam srečnejšo domovino.

Cez tri leta se že borimo vojaki na bojnem polju za obstoj naše slavne habsburške cesarske hiše proti zunanji sovražnikom. Posebno hrabri so se pokazali naši slovenski fantje in možje, katerih je že tudi na tisoče in tisoče dalo svoje mlade življenje za cesarja in naš mili dom. Šramota je torej, da se še najdejo ljudje, kateri nam sio encem obitajo izdajstvo in bogve kaj še vse. Zato e tudi tukaj na bojišču z velikim veseljem sledimo poročilom v naših listih, kako se doma ljudstvo vzbuja in krepko stopa na plan z zahtevo: Dajte nam naše pravice! Dajte nam samostojno Jugoslavijo, v kateri hočemo biti sami svoji gospodarji, ne pa sužnji ali hlapci drugim narodom!

Mi vojaki z bojnega polja kličemo vam v domovini: Vsi, kolikor vas je doma, korajžno na krov ter nam pripravite srečnejšo jugoslovansko domovino, v kateri hočemo po tej strašni vojni živeti mirno življenje, ne kot tlačani drugim narodom, ampak kakor samostojni gospodarji. Kakor imamo na bojišču vsi vojaki enake pravice in dolžnosti za bojevanje, tako se naj tudi deli pravica doma vsem brez razlike narodnosti. — J. Felicijan, desetnik gorskega strelskega polka.

Pobiranje podpisov za Jugoslavijo ni proti postavi.

Kakor na Stajerskem, tako so tudi nemškutarji in zagrizeni Nemci na Koroškem silovito razburjeni radi jugoslovanske deklaracije, katera je poživila narodno zavest vsega jugoslovanskega naroda, tja do skrajnih točk na naši narodni meji. Naši nasprotniki grozijo s kaznimi, z ječo, z ustreljenjem in z viselci vsem, ki agitirajo za deklaracijo in ki isto podpisujejo. Najhujše je bilo na Koroškem. Pretekli teden je brzojavilo predsedstvo Jugoslovanskega kluba vodstvu koroških Slovencev z ozirom na pritožbo, ki so prihajale iz Koroške: „Slovenski Korošci, brez strahu v boj z našo deklaracijo, ki stoji na popolnoma zakoniti podlagi. Vsako oviranje tako naznanite.“

Iz Dunaja se nam poroča, da je ministrstvo objavilo, da se smejo podpisati za Jugoslavijo svobodno pobirati in da nihče, ne orožniki, ne uradniki, ne policaji in ne vojaštvo ni opravičeno delati komurkoli radi zbiranja podpisov ali podpisovanje deklaracije kakršnekoli nepravilne. Podpisovanje za Jugoslavijo temelji na popolnoma postavnih podlagi.

Ce torej kdo bega naše ljudi ali celo izgovarja grožnje, naznanite takoj ime dotičnika, besede, ki jih je rabil, priče in vse podrobnosti Jugoslovanskemu klubu na Dunaju (Parlament).

Naše žrtve za domovino.

V Kamnico pri Mariboru je došla tužna vest, da je na italijanski fronti padel, zadet od sovražne mine, v najboljši moški dobi mož Konrad Nerat. Padli junak se je za cesarja in domovino bojeval že od začetka vojne. Zapuščena žena in dva nepreskrbljena otroka. Vsemogočni mu bodi plačnik, žalujoči obojtelji pa tolažnik!

Na italijanski fronti je padel dne 29. januarja vrl mladenič Franc Lešnik iz Vurberga v 34. letu svoje starosti, zadet od sovražne bombe. Bil je naročnik „Slovenskega Gospodarja“ in „Straže.“ Je služil pri 87. pešpolku.

Na italijanski fronti je zadela sovražna krogla dne 25. decembra 1917 Martina Rojko iz Spod. Dupleke pri Vurberku. Bil je takol mrtel. Eden njegovih bratov je že 31 mesecev v vjetništvu na Ruskem.

Iz tirolskega bojišča nam je došla tužna vest, da je dne 14. januarja 1918 uničila sovražna granata 18letnemu kmetškemu sinu Martinu Pohare iz Račevtoče življenje. Martin je bil edini up in opora blagi materi vdovi in ljubeči brat svoji sestrici. Na tirolskih gorah počiva Tvoje telo. Tvoja plemenita duša pa uživa pri Gospodu vojskinih trum večni mir.

Zalostno vest je pisal Rudolf Šisko rodbini Grozl pri Sv. Antonu v Slov. gor. Padel je že drugi sin Jakob Grozl, star 21 let. Zadeti je bil od laške granate dne 24. oktobra 1917, t. j. na dan sv. Rafaela. Rajni Jakob je rad prebiral lepo čtivo; naročenega je imel tudi na fronti „Slovenskega Gospodarja.“ Bil je tudi goreč častilec Marijin.

Mladeničem-vojakom Marijine družbe pri Sv. Lovrenou v Slov. gor. se naznanja, kako se darujete za vero, dom, cesarja. Vas je 33 na vojski, 6 vjetih, 16 že v miru počiva in 45 doma za vas dela. Imeli smo za padle že zadušnice, sedaj že lelos za tovariša Jožefa Gornjeca iz Rotmana, počiva v Knittelfeldu; za Antona Toplak iz Kukave, umrl v